

účinku též proti knihovním nástupcům vypůjčitele, leč že by ho byli výslovně a zvlášť osobně převzali.

(Rozh. ze dne 29. října 1925, Rv I 1329/25.)

Hostinský T. vypůjčil si od žalujícího pivovaru 15.000 Kč a v dluhopisu se zavázal za sebe (za svého podsudího nebo pachtýře), že bude po dobu 10 let odebírat pivo ze žalujícího pivovaru a že, neučiní-li tak, bude za každý hektolitr bezdůvodně odebraného cizího piva povinen zaplatiti 10 Kč. K zajištění pohledávky 15.000 Kč bylo vloženo na dům T-ův zástavní právo a jistota 5.000 Kč za vedlejší závazky. Zavazený dům prodal T. manželům Ž-ovým a tito opět manželům J-ovým, kteří nepřevzali závazku k odběru piva. Žaloba, již domáhal se žalující pivovar na manželích J-ových zaplacení smluvní pokuty, ježto odebrali pivo z jiného pivovaru, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

V knihách jest vloženo pouze právo zástavní za zápůjčku 15.000 Kč s jistotou 5.000 Kč za vedlejší závazky, není však knihovně vložen též závazek vypůjčitele, dluhopisem stanovený, k odběru piva z pivovaru žalující strany a nemohl knihovně ani vložen býti vzhledem na právní řád a stálou judikaturu, které z důvodů v judikátu čís. 133 podrobně vyložených nepřipouští zápis takovýchto závazků jako břemen reálních. Není-li tedy přípustno, by závazek takový byl knihovně zvěcněn, jest lhotejně, že závazek ten jest obsažen v dluhopise, dle něhož byla zápůjčka i s vedlejšími závazky, v nichž i onen závazek jest obsažen, knihovně vtělena. Závazek ten, který dle doslovu listiny se ostatně omezuje jen na tehdejší majitele hypoteky, nemohl tedy nabytí právního (věcného) účinku též proti dalším knihovním nástupcům, pokud by jej byli výslovně a zvlášť osobně nepřevzali. Že o takovém převzetí v tomto případě řeči býti nemůže z toho důvodu, že žalovaní na sebe převzali onu pohledávku, netřeba šíře vykládati, neboť onen závazek obyčejně se zápůjčkou nemá co činiti. Převzal-li původní majitel, učinil tak proto, že mu byla zápůjčka poskytnuta a byla mu tato poskytnuta, aby tento závazek převzal. Pro další nástupce byla však zápůjčka prostým knihovním dluhem, který na srážku kupní ceny převzali, aniž měli důvodu přejímati i onen závazek, k němuž se původní majitel jen k vůli oné zápůjčce uvolil.

Čís. 5406.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Služebními poměry na určitou dobu (§ 19 odstavec první zák.) nejsou jen ty, jichž konec byl již předem přesně určen podle kalendáře, nýbrž i ony, jichž trvání je ustanoveno s objektivní určitelností, při nichž sejde jedině na tom, by vůle smluvníků nepřipouštěla pochybností, že takový služební poměr nemá býti poměrem bez určitého trvání, nýbrž že

má trvati určitý, byť prozatím podle kalendáře neohraničený čas, o jehož skutečné délce obě strany nemusí prozatím ani míti jistoty.

(Rozh. ze dne 29. října 1925, Rv I 1335/25.)

Ježto v červenci 1924 onemocněl účetní žalovaného Š., přijal žalovaný na zkoušku žalobce. Dne 8. října 1924 byl služební poměr mezi žalobcem a žalovaným zrušen a nahrazen nově ujednaným služebním poměrem, jenž měl trvati tak dlouho, dokud se účetní Š. nevrátí z dovolené. Účetní Š. nastoupil službu dne 31. prosince 1924, načež byl žalobce propuštěn. Žaloba, již, tvrdé, že mu měla býti dána řádná šestinedělní výpověď dle §u 20 zák., domáhal se žalobce služebních požitků za měsíce leden-březen 1925, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že odvolací soud uznal, že v tomto případě nebylo zapotřebí výpovědi, poněvadž byl dne 8. října 1924 přijat jenom na dobu až do návratu účetního Š-a. Především považuje nesprávným tvrzení odvolacího soudu, že byl dne 8. října 1924 znovu přijat, poněvadž si odvolací soud osvojil zjištění prvního soudu, podle kterého byl jeho původní služební poměr dne 8. října 1924 pouze přerušen, což však prý neznamená, že byl přijat znovu, nýbrž znamená to, že byl jeho definitivní poměr ustanoven na dobu až do Š-ova návratu. Míní, že toto ustanovení dlužno vykládati tak, že doba Š-ova návratu do obchodu nebyla známa ani jemu ani žalované firmě, že služební poměr byl ustanoven bez určení přesné konečné lhůty, tedy na neurčitý čas podle §u 19 zákona o obchodních pomocnících, že proto byla žalovaná firma povinna dáti mu dne 15. listopadu 1924 šestinedělní výpověď, by ho mohla dne 31. prosince 1924 propustiti. Dále míní, že nelze v tom, že souhlasil, by jeho služební poměr trval až do návratu účetního Š-a, spatřovati jeho vzdání se práva na výpověď. Dovolatel není v právu. Zákon (§ 19 odstavec první zákona o obch. pom.) zná služební poměry, končící uplynutím doby, na kterou byly uzavřeny, t. j. služební poměry uzavřené až do uplynutí nějak ohraničené doby. Z toho vyplývá, že služebními poměry na určitou dobu uzavřenými nejsou jenom ony, jichž konec již do předu byl přesně určen podle kalendáře na den a hodinu, nýbrž že jimi jsou také ony, jichž trvání jest ustanoveno s objektivní určitelností, při nichž sejde jedině na tom, by vůle stran nedopouštěla pochybností, že takový poměr služební nemá býti poměrem bez určitého trvání, nýbrž že má trvati určitý, byť prozatím podle kalendáře neohraničený čas, o jehož skutečné délce obě strany prozatím ani nemusí míti jistoty. Měl-li dovolatelův poměr služební trvati, jak bylo zjištěno, jen tak dlouho, dokud se účetní Š. nevrátí ze své zdravotní dovolené, šlo o služební poměr objektivně časově ohraničený, provázený smluvní jistotou, že skončí, jakmile se dostaví řečená událost časová. Okolnost, že se Š. nemusil vůbec vrátiti, že mohl třeba i zemřít, nemá v tomto případě právního významu, když bylo zjištěno, že Š. nastoupil službu zase dne 31. prosince 1924, že se

tedy služební poměr dovolatelův nestal služebním poměrem bez určitého trvání. Také je bez právního významu dovolatelovo tvrzení, že nelze v tom, že souhlasil, by jeho služební poměr trval až do návratu účetního Š-a, spatřovati jeho vzdání se práva na výpověď, poněvadž podle §u 19 odstavec první zákona o obch. pom. služební smlouvy na určitou dobu uzavřené končí bez výpovědi uplynutím času, na který byly uzavřeny, dovolatel tedy nemaje nároku na výpověď, nemohl se výpovědi vzdáti ani výslovně ani poznatelně, způsobem v §u 863 obč. zák. uvedeným. Považuje-li dovolatel nesprávným tvrzení odvolacího soudu, že byl dne 8. října 1924 znovu přijat, ani po této stránce není uplatněný důvod dovolací opodstatněn, když je zjištěno, že toho dne byl jeho původní poměr služební zrušen a nahrazen nově ujednaným poměrem služebním, majícím trvati, jak rovněž bylo zjištěno, tak dlouho, dokud se účetní Š. nevrátí ze své zdravotní dovolené.

Čís. 5407.

Pojem obchodů spekulacních a diferenčních. Obchody spekulacní nemusí býti ještě obchody diferenčními. Zapravila-li banka za svého komitenta dluh u jiné banky, nelze vůči její pohledávce ze zápůjčky namítati, že komitentův dluh u původní banky byl dluhem z diferenčních obchodů.

Skládá-li se běžný účet z položek žalovatelných a nežalovatelných, podrží obojí druh položek svou samostatnost v ten způsob, že se navzájem vyrovnají položky žalovatelné s jedné strany a položky nežalovatelné s druhé strany.

(Rozh. ze dne 29. října 1925, Rv I 1605/25.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní mimo jiné, že právní jednání, jsoucí podkladem zažalovaných krycích směnek, jest nežalovatelné, ježto šlo o obchody diferenční. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti a odvětil k oné námitce žalovaných v d ů v o d e c h: Diferenčními obchody jsou obchody, při nichž srovnalou vůlí stran jest vyloučeno právo žádati, by bylo skutečně dodáno (odebráno), jakož i vyloučena povinnost skutečně dodati (odebrati) a místo toho jest — výslovně nebo mlčky, konkludentním jednáním — ujednáno, že má býti placen jen rozdíl dvou cen, při čemž stačí, když se úmysl i jen jedné strany nesl tímto směrem a druhá strana věděla o tomto úmyslu a podle něho si počínala, umožňujíc takto svému smluvníku, aby uskutečnil svůj úmysl, docíliti jen kursovního zisku. Zde však nebylo vyloučeno vůlí obou stran, by bylo dodáno (odebráno), aniž vyloučena povinnost dodati (odebrati), naopak, banka v kontokorentu přesně vykazovala prodej i koupi cenných papírů, jakož i výsledky transakcí, které byly efektivně, valutou, nikoliv rozdílem, vypláceny nebo k tíži — podle obratu — připisovány. Nejednalo se zde tedy o placení rozdílu dvou cen, nýbrž skutečného výsledku obchodu ve valutě, nikoli v diferenci. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.